

22

Öfms

FÖRBUNDET FÖR MUSIKTERAPI I SVERIGE • MEDLEMSTIDNING

FMS MUSIKTERAPI Nr 22 2011
ISSN 16-3953

Tidningen utges av Förbundet av Musikterapi i Sverige. Förbundet representerar den Svenska musikterapin som helhet.

Tidningen FMS Musikterapi utges med minst två nummer per år. Det är förbundets medlemmar som tillsammans med styrelsen står för materialet till tidningen. Alla medlemmar är välkomna med bidrag. Texter för publicering skickas till info@musikterapi.se

Prenumerationsavgiften inklusive medlemskap är 250 kr år 2011
Postgiro: 810520-7

Ansvarig utgivare:
Maria Munkesjö
Tfn: 070-234 37 97
E-post: info@musikterapi.se

Redigering och layout:
Lisa Wallius

Postadress:
Förbundet för musikterapi i
Sverige
c/o Maria Munkesjö
Steningevägen 5, 120 39 Årsta

Hemsida: www.musikterapi.se
Webbredaktör: Carina Jonsson
E-post: musikercia@hotmail.com

Manusstopp för FMS musikterapi
nr 23; 7:de April 2012
Välkommen med bidrag till
info@musikterapi.se

Ordförande har ordet

Välkomna till FMS-tidningen nummer 22!

Detta nummer vittnar om musikterapi som ett mycket spännande och dynamiskt område, både vad gäller forskning, politik och klinisk verksamhet. Vi kan bland annat läsa om fyra svenska doktorander varav två disputerar under hösten och det är även spännande forskning på gång inom FMT-metoden.

Vi kan också läsa om det nationella symposium om musikterapi som gavs på Kungl. Musikhögskolan på initiativ av Ingrid Hammarlund och i samverkan med Olu Birgit Jeppsons fond i början av oktober; Berörd, bekräftad och berikad av musik. En intensiv, inspirerande och imponerande dag för alla som hade förmånen att vara där.

En sak jag tycker blev tydlig under symposiet och som verkar funnits med FMS och dess olika styrelsesammansättningar

genom åren är att det råder en pionjärsanda i Sverige, vad gäller musikterapi. Pionjär – banbrytare, vägbyggare enligt SAOL. Jag talade med en erfaren och mycket välutbildad musikterapeut under symposiet. Hon sa att man har ett visst mått av kraft att driva frågan, att vara eldsjäl, sedan orkar man inte mer och finner sig i de villkor som gäller även om det innebär att man får arbeta mer som psykoterapeut/lärare/projektledare än musikterapeut. Ibland är det tungt att vara pionjär när politiska beslut gör att arbetsgivare väljer att dra ned på just musikterapi när det krävs omstruktureringar, oavsett vad forskning och klinisk erfarenhet säger.

FMS styrelse arbetar just nu för att uppdatera FMS roll och uppgift. Detta gör vi i ett gott samarbete med yrkesföreningarna SAM och RFDM. Vår målsättning är att komma med en presentation till årsmötet den 24 mars 2012 så vi gemensamt kan fat-

fatta ett beslut om hur FMS bäst representerar och verkar för den svenska musikterapi som helhet. Det vi kan göra i denna tid av pionjärer och eldsjälar är att hjälpas åt att dra, att använda oss av vårt förbund FMS och yrkesföreningarna SAM och RFDM för att arbeta politiskt och lobba för musikterapi. Alla behöver och kan inte stå på barrikaderna med vi alla behöver finnas där och stötta de som gör det på olika sätt. Vi behöver vara pionjärer tillsammans för att orka och finna det meningsfullt!

Min bestämda åsikt är att man som medlem i FMS både har rättigheter och skyldigheter. Rättighet att bli representerad internationellt och nationellt, oavsett inriktning. Dels via en dynamisk hemsida, FMS-tidningen och Facebookgrupp och dels via FMS EMTC-representant. Man har också rättighet/skyldighet att komma med kritik och önskemål, motioner och rösta på årsmötet. Som medlem har man också skyldighet att representera och verka för musikterapiens spridning i Sverige. Det kan

man göra först och främst genom att vara medlem. Sedan genom att medverka till en aktiv hemsida och facebookgrupp genom att informera om aktuella händelser, artiklar och forskning. Man kan sitta i styrelsen, arbeta politiskt, informera och utbilda om och i musikterapi. Man kan hjälpa till med utskick och hjälpas åt att komma ihåg alla fantastiska aktiviteter och artiklar som gjorts inom FMS ram. T.ex. att FMS gick i land med den 5:de nordiska musikkonferensen 2006. Visst är det imponerande och inspirerande! Alla behövs i stort och smått – kliniker, forskare, studenter, egenföretagare och andra musikterapi-intresserade.

Alf Gabrielsson, professor em i psykologi sa under symposiet: "Musik är ett latent universum av möjligheter". Vi som vet om musikens universum av möjligheter, låt oss tillsammans hjälpa till att avtäcka det i samhället!

1 november 2011 Maria Munkesjö,
Ordförande FMS

Tony Wigram till minne

Musikterapeuten, professor Tony Wigram avled i sitt hem i England den 24 juni efter en tids sjukdom. En växande tumör i hjärnan avslutade hans liv vid 57 års ålder. Tankarna går till hans rikt musikaliska familj, hustrun Jenny och deras tre söner Robert, Michael och David. När jag skriver dessa rader ljuder sonen Davids sång från en CD i bakgrunden. Jag fick den av den stolte fadern när han gästade KMH som föreläsare i samband med att hans bok *Improvisation* utkom 2004.

För musikterapeuter världen över är Tony Wigrams död en stor förlust. Tony var en mångsidig och lyhörd musiker, skarpsynt tänkare och en varm, omtänksam och lekfull personlighet. Detta, menar jag, utgjorde hos honom en god grund för den mångsidiga musikterapeutiska kompetens han utvecklade.

Jag träffade Tony första gången 1984 när jag var i London för att gå kurser i musikterapi på Guildhall School of Music and Drama och Nordoff-Robbins Centre.

Jag mötte en ung, entusiastisk och målinriktad musikterapeut som bjöd mig att besöka honom på Harperbury Hospital i St. Albans, där han då arbetade som musikterapeut.

När jag sen i början av 1990-talet blev anställd på KMH för att arbeta med musikterapiutbildningen kom våra vägar att korsas

allt oftare, på konferenser och kurser.

När behovet av europeiskt samarbete för musikterapi växte fram tog Tony 1991 initiativ till bildandet av EMTC och drev där arbetet framåt under många år med mycket stor och betydelsefull arbetsinsats.

Som ordförande för den musikterapeutiska yrkesföreningen i England (APMT) utredde han och genomdrev 1999 en nationell yrkesregistrering för konstnärliga terapeuter (Music, Art and Drama-therapists).

Sedan 1998 var Tony anställd som professor i musikterapi vid Aalborgs

Universitet där han haft stor betydelse för utvecklingen av forskarutbildningen för musikterapeuter.

Samtidigt var han fortfarande verksam i England och vid lärosäten världen över.

Han skrev böcker, undervisade, handledde, examinerade, forskade och musicerade.

I sanning en mångsidigt begåvad människa.

Trots att han var en person som med högt tempo gick före i så många sammanhang var han en i grunden lyssnande samarbetsmänniska. Det är så jag minns Tony Wigram.

Antingen sitter vi på Capri med EMTC-gruppen och planerar en kommande konferens, på Gamle Vraa Slot utanför Aalborg i Danmark och diskuterar musikterapeutisk utbildning och forskning eller på KMH i Stockholm och förbereder en fortbildningskurs om improvisation för svenska musikterapeuter.

Och - fanns det en flygel i närheten blev det alltid klingande musik. Tony var en mycket skicklig pianist. Det är en glädje att ha fått spela fyrhändigt tillsammans med honom.

Tony berättade en gång för mig om sin väg in i musiken och musikterapin. Han började spela piano på gehör i fyraårsåldern, spelet drevs av lust och glädje över all sorts musik. Han valde så småningom att studera musik (BA) vid universitet i Bristol. Där lockades han vid ett tillfälle av sin lärare att gå och lyssna på en föreläsning av musikterapeuten Juliette Alvin som då ledde den musikterapeutiska utbildningen på Guildhall School of Music and Drama i London. Tony berättade "my professor called me in to his office and said that this was probably exactly the thing you should do with your particular skills"... Och idag vet vi att det blev så.

Tony gick vidare till studier i musikterapi hos Juliette Alvin på Guildhall och så småningom också till studier i psykologi och han disputerade i ämnet 1996 vid St. Georges Medical School, London University med avhandlingen The Effect of Vibroacoustic Therapy on Clinical and Non-clinical Populations.

Tonys forskningsintressen har bl. a. gällt utredning och diagnosticering av autism och kommunikationsstörningar samt Retts syndrom. Han har givit ut ett stort antal böcker om musikterapi, vilka idag används som kurslitteratur på musikterapiutbildningar världen över. Hans erfarenhet och kunskap lever på så sätt vidare. Hans insatser för musikterapi är värda vår djupa respekt.

Softly, in the dusk, a woman is singing to me

Taking me back down the vista of years, till I see

A child sitting under the piano, in the boom of the tingling

Strings

And pressing the small, poised feet of a mother who smiles as

she sings

In spite of myself, the insidious mastery of song

Betrays me back, till the heart of my weeps to belong

To the old Sunday evenings at home, with winter outside

And hymns in the cosy parlour, the tinkling piano our guide

Ur Piano, Selected Poems (D H Lawrence 1950:30)

Stockholm i oktober 2011

Ingrid Hammarlund

Sören Oscarsson, Musikterapeut MA rapporterar från
The 13th World Congress of Music Therapy

Har varit på två Europakongresser tidigare och på samtliga nordiska konferenser, nu skulle det bli min första världskongress. Spännande! Extra intressant att få besöka Sydkorea och huvudstaden Seoul med sina 10 miljoner innevånare. Så tog jag modet att för första gången i ett sådant här sammanhang sända in "abstracts". Blev till min förvåning antagen att göra två workshops. Blev sedan ännu gladare då jag förstår att vi blir 4 svenska musikterapeuter som ska föreläsa. Sverige blir väl representerat! Det är så viktigt att vi börjar synas allt mer internationellt och det blir allt mer viktigt för var och en att finnas med på konferenser och lära sig föreläsa. Vi har mycket god kunskap som är värd att visas upp.

1.350 deltagare varav 600 koreaner och 200 japaner. Dessutom var bl.a. Kina representerade, Taiwan, Indien och Thailand för att nämna några. Naturligt var många andra där, 45 olika länder fanns representerade. Det var den första kongressen i Asien. Vi var många som nyfiket ville veta hur musikterapi utvecklats här. Tyvärr hin-

ner man inte tala med så många, programmet är verkligen fullspäckt med parallella föreläsningar, posters och keynotes, tillsammans 217 st. Vi svenska föreläsare var Rut Wallius: "From reaction to relation? Music therapy with the explosive child", Solveig Johansson och Zaira Jagudina: "Emotional Expressions and therapist-participant interplay in the functional music therapy for the autistic Child", Märith Bergström-Isacsson: "Autonomic responses to music and vibroacoustic stimulation in Rett Syndrom", Sören Oscarsson: "Group analytic music therapy supervision" och "The pattern of the family".

Värdlandet bjöd naturligtvis på uppvisningar och konserter med sin egen musik, dans, instrument och sång. En mycket annorlunda upplevelse med vackra dräkter, andra instrument och ett tonspråk som ibland var främmande för våra öron. <http://wfmt.info/WFMT/Home.html>

Min uppfattning om musikterapi i Asien är mycket begränsad. Väldigt mycket är som

här, man bygger på samma teorigrund och praktiserar inom olika vårdområden och skola. Jag upplever de flesta asiater som mycket ambitiösa med en klar målsättning att lära sig så mycket som möjligt. De är dessutom många. Ett observandum var att intresset för handledning var relativt lågt. Jag tror att det området av kunskap fortfarande är för ungt och outvecklat. En gissning är att i vissa kulturer frågar man inte om hjälp, man visar inte sig svag. På en Koreansk föreläsning motiverade föreläsaren sin publik om nyttan av att ta handledning!

Oavsett om det är en Nordisk konferens eller Världskongress så finns ett rikt utbud och val av inriktningar för den som vill lära mer och utbyta erfarenheter. Här i Seoul fanns det Multikulturella teman, Handled-

ning för musikerapeuter, Musikterapi i klinisk praktik, Musikterapi i utredningar, Forskning och musikteknologi. Dessutom olika teman på Keynotes med internationell expertis på musikterapi. Teman var Musik och medicin, Specialpedagogik, Geriatrik och musikterapiforskning. Det var utställningar av instrument, det fanns en rad posters mm. Själva bidrog vi med doktorandforskning, workshops och föreläsningar om fallbeskrivningar kopplat till teori eller metod.

Det känns viktig med dessa möten både internationellt och för utvecklingen här i Sverige!

Text: Sören Oscarsson

Solveig Johansson, FMT-terapeut rapporterar från
The 13th World Congress of Music Therapy

Tack vare Zaira Jagudina (doktor i sociologi och universitetslektor i socialpsykologi) på Högskolan i Skövde kom jag till Världskongressen i Musikterapi i Seoul 2011. Hon ville presentera mitt sätt att använda musikterapi enligt FMT-metoden tillsammans med en flicka som har en autismdiagnos och flera andra funktionshinder. Zaira fick godkännande att delta som föreläsare vilket innebar att jag fick åka med och förklara både FMT och mina tankar kring spelet med min adept.

Så började ett idogt förberedande, att få ihop en bra PP om FMT på engelska, och en videofilm som visade vårt spel tillsammans. Den 2/7 gick planet från Landvetter i Göteborg. Nu var det bara att se fram emot den 7/7 kl.17.30 då vi skulle hålla vårt föredrag.

Innan dess hann vi också uppleva en fantastisk 15 – miljonersstad och härligt bemötande av alla koreanska människor

och en välorganiserad kongress (www.musictherapy2011.org). På förmiddagarna var det storsamling med olika teman och sedan en mängd olika föreläsningar från kl.8.00 på morgonen fram till 18.30 på kvällen. Föreläsningarna handlade om vitt skilda saker. Jag lyssnade bland annat på en musikterapeut från Taiwan som beskrev hur hon löst svårigheten med att få jobb. När hon kom till en arbetsplats diskuterade hon inte musikterapi till en början, utan började med att diskutera en aktuell dokusåpa. Därefter fungerade samtalet om musikterapi lätt och enkelt; barriärerna var som bortblåsta!

En japansk föreläsare presenterade sitt sätt att arbeta med musikterapi helt utifrån Jean Ayres bok "Sinnenas samspel hos barn" som vi FMT-are också har som kurslitteratur.

Musikens betydelse diskuterades naturligtvis, och jag ställde frågan till en av huvud-

föreläsarna Gerhard Tucek på vilket sätt, han tror, att FMTs enkla melodislingor kan fungera som de gör. Efter 15 år som FMT-terapeut och många års spelande så har jag ändå inte ledsnat på våra koder utan ser dem verkligen som mitt arbetsredskap. Svaret kom mycket snabbt och det löd:

”Det beror helt och hållet på hur du spelar dem!”

Det svaret har gett mig ännu mer spelglädje nu när jag är på hemmaplan igen. Koderna låter aldrig lika men tonerna är de samma. Jag har ställt mig frågan: Spelar jag mina koder så att ett samspel med mig känns utvecklande och meningsfullt?

Zaira Jagudinas och mitt ”Paper” togs emot väl. Vi hade ett 60-tal besökande och alla visade ett stort intresse både av vårt samarbete; musikterapeut – lektor i socialpsykologi och av resultatet av flickans

utveckling. Det poängterades vid flera av föreläsningarna om vikten av att musikterapi utvärderas av andra yrkesroller. Det ger en större trovärdighet och kanske även bättre forskningsmetoder.

Det var några korta tankar och jag önskar att många fler skulle ta chansen att åka på en Världskongress. Det var också verkligen roligt att möta de svenska musikterapeuterna Märith Bergström-Isacsson, Sören Oskarsson och Rut Wallius som var där och föreläste om sina respektive arbeten. Jag hann aldrig lyssna på deras föreläsningar, men det kändes positivt att mötas i Seoul.

På nästa uppslag återfinns Zaira Jagudinas presentation från kongressen. Det är unikt att FMTs neuromuskulära metod kan beskrivas av en socialpsykolog.

Text: Solveig Johansson

En sammanfattning av en föreläsning, presenterade på den 13de Världskongress i Musikterapi, Seoul, den 5-9 juli, 2011

Emotionella uttryck och socialt samspel inom Funktionsinriktad musikterapi (FMT) för autistiska barn

Zaira Jagudina

Fil. dok. i sociologi, universitetslektor i socialpsykologi, Högskolan i Skövde

Solveig Johansson

Auktoriserad FMT terapeut, Lidköping

Introduktion

Barn med autism har svårt för att förstå människors emotionella uttryck i vardagliga situationer (Alvin & Warwick, 1992; Trevarthen et al., 1996; Hobson et al., 2006, Nah & Poon, 2011). Samtidigt, som några evidensbaserade studier har påvisat, kan dessa barn både känna igen känslor av kärlek, triumf, rädsla och liknande när de uttrycks i musiken och identifiera senare dessa känslor återgivna med konventionella medel, till exempel på bilder. Det innebär att autistiska individer ofta lyssnar aktivt på musiken och kan förstå kulturellt baserade kategorier av musikaliska betydelser (Heaton et al., 2008; se även Wan & Schlaug, 2010). Mekanismer som ligger bakom autistiska individers speciella förmåga att känna igen musikaliska meningsuttryck är ännu inte förklarade.

Syftet med vår föreläsning som presenterades på Världskongressen i musikterapi i Seoul var att beskriva den speciella metodologin inom Funktionsinriktad musikterapi utvecklad i Sverige och med utgångspunkt i en inledande analys av två fallstudier med autistiska barn föreslå en teoretisk förklaring av processer genom vilka FMT kan förbättra det autistiska barnets förmåga att förstå den andre personens intentioner och att uttrycka sina egna känslor och intentioner med hjälp av konventionella kommunikationsmedel. Föreläsningen baseras på preliminära resultat i deskriptiva kvalitativa fallstudier av två autistiska barn som deltagit i mer än 170 sessioner av FMT under åren 1999-2011. Den teoretiska ramen bygger på flera koncept och idéer formulerade inom kunskapsområden social psykologi, neurobiologi och utvecklingspsykologi.

Metodologi inom FMT

FMT är en relativt ny metod som ännu inte har fått uppmärksamhet i forskning om musikterapi för autistiska personer. Den är icke verbal och inkluderar ett brett register av tekniker genom vilka flera dimensioner av människans organism och beteende påverkas samtidigt.

Vi fokuserar i vår föreläsning framför allt på tre viktiga moment inom FMTs metodologi. För det första, sensomotoriska interventioner som syftar till att förbättra kroppshållning, synkronisera kroppsrörelser och därmed öka adeptens neurofysiologiska välbefinnande. Onödiga spänningar i organismen som orsakas av en osäker och obalanserad kroppshållning kan reduceras och mer avspända och harmoniska kroppsrörelser uppnås (Hjelm, 2005).

För det andra, interaktionen mellan adepten och terapeut är strukturerad genom så kallade koder, ett tjugotal korta melodier som har komponerats av FMTs grundare Lasse Hjelm (Hjelm, 2005; Wasberg, 2001). I slutet av varje musikalisk interaktion spelas till exempel ett slags "avslut" på piano i unison med adepten för att signalera: "Vi har berättat den här berättelsen tillsammans" (intervju med SJ).

Ännu en viktig princip till inom FMT är, att terapeuten utvecklar ett empatiskt musikaliskt samspel med adepten. Det innebär bland annat att adepten ofta tillåts att "leda" den musikaliska dialogen. "Uppgiften" för adepten dels definieras i förväg genom koder och dels "omförhandlas" successivt under samspelets gång. Terapeuten anpassar sig efter adeptens sinnesstämmning (se om affekt attunement i Stern, 1985). Adeptens inneboende kommunikativ musikalitet (Mallock and Trevarthen, 2009) kan aktiveras för att initiera en icke verbal interaktion. Interaktionen fluktuerar och

inkluderar moment längst kontinuum från adeptens solospelande till en gemensam handling av musikaliskt spelande.

Terapeutens roll inom FMT skiftar mellan en mer aktiv/ledande och en mer passiv/empatiskt lyssnande aspekter. Det finns, åt ena sidan, en generell idealbild av spelandet som adepten skall uppnå i slutet av behandlingen för att den ska betraktas som lyckad. Å andra sidan, målet är att uppnå det som kan betraktas som en god ömsesidig förståelse och interaktion i varje unikt individuellt fall. "Uppgiften" för adepten är både definierad i förväg av terapeuten och "omförhandlas" av båda deltagare under samspelets gång. Interaktionen mellan adepten och terapeuten skiftar på ett kontinuum från adeptens solospel till ett interaktivt samspel mellan dem.

Två fallstudier

Maria är en tolvårig blind flicka, hon talar inte och är rullstolsburen, hennes vänster hand är spastisk. Hon deltog i FMT under åren 2005-2011. Första sessionen började med att Maria blev arg och ledsen, hon förstod inte vad som förväntades av henne. Så var det ofta i hennes vardagsliv.

Torbjörn började i FMT när han sju år och deltog i olika omgångar under åren 1999-2011. Han led av rubbningar i vestibulära systemet, extrem ljudöverkänslighet och återkommande tillstånd av ilska och irritation. Han kunde prata, men ytterst lite. Tillvägagångssättet i denna studie inkluderade två steg: Först terapeutens tolkningar insamlades genom semistrukturerade intervjuer och studiet av studiefallens skriftliga dokumentation. I nästa steg, videoinspelningar av FMT sessioner med autistiska barn valdes ut och studerades.

Den teoretiska referensramen

För att förklara teoretiskt de processer som sker under socialt samspel inom FMT kombineras den neurovetenskapliga hypotesen om bakgrundsemotioner, känslor och självmedvetande av Antonio Damasio (1999; 2005) med symbolisk-interaktionistiskt koncept om signifikanta gester av G. H. Mead. Vi bygger också på teoretiska idéer om affekt attunement av D. Stern (1985) och kommunikativ musikalitet av Malloch & Trevarthen (2009).

Hypotes om bakgrundsemotioner och självmedvetande

En teoretisk idé om kopplingar mellan kroppshållning, kroppsrörelser och bakgrundsemotioner lånar vi från neurovetenskapliga studier av Antonio Damasio. Damasio (1999: 51) åtskiljer mellan känslor och emotioner. Emotioner definieras som biologiskt determinerade processer som beror på en uppsättning av hjärnfunktioner genom vilka kroppsliga tillstånd kan regleras och representeras. Det finns fyra olika nivåer av livsreglerande processer. Den basala livsreglering inkluderar biologiska tillstånd som skapar relativt enkla responsmönster såsom metaboliska regleringar, reflexer och liknande. De kan upplevas som smärta och njutning. Emotioner uppstår på en högre och mer komplicerad nivå som omedvetna komplexa stereotypa responsmönster som inkluderar sekundära emotioner, primära emotioner och bakgrundsemotioner. Emotioner försörjer organismen med automatiska överlevnadsorienterad beteende. På en högre nivå, emotioner omvandlas till bilder och känslor som utgör medvetna tillstånd.

På nivån av högre förnuft formuleras komplexa flexibla och konventionella planer av respons genom medvetna föreställningar

och kan ligga till grund för handlingar (Ibid: 55).

Emotioner använder kroppen som deras teater, inklusive interna miljöer, blodkärl, vestibulära system och muskel-skelett system. Emotioner påverkar även många hjärnprocesser. Emotionella processer orsakar förändringar i kroppen och i hjärnan (se ibid.: 51).

Bakgrundsemotioner, även om dessa är mer internt- än externt-orienterade, kan bli synliga för andra på många olika sätt, till exempel genom kroppshållningen, rörelsernas karaktär och hastighet, men även genom röstens ton och talets prosodi. Dessa emotioner ligger bakom våra upplevelser av spänning eller avkoppling, välbefinnande eller lidande, förhoppningar eller fasande. Dessa emotioner uttrycks genom förändringar inom muskel-skelett systemet, såsom subtila kroppshållningar och kroppsrörelsernas generella mönster (Ibid.: 52, 53).

Damasio om självet och medvetande

Antonio Damasio (1999: 179) beskriver tre nivåer av självet. Det pre-medvetna proto-självet konstitueras av en uppsättning neurala mönster som ständigt beskriver och mappar tillståndet i kroppens fysiska struktur. Tre olika signalsystem skickar signaler till hjärnan om kroppens tillstånd. I dessa system ingår 1) inre organen och tarmar, 2) vestibulär system, muskler och skelett, 3) beröring/taktila upplevelser. Det pre-medvetna proto självet utgör en grund för självmedvetande.

Kärnsjälvet utgör den första nivån av medvetande som kan uppnå kunskap om det som händer här och nu. När ett objekt uppfattas, signaler om dess färg, form, rörelser och auditiva frekvenser bearbetas i hjärnan.

Dessa signaler leder till organismens vissa motoriska anpassningar som är nödvändiga för en fortsatt uppfattning av signaler gällande objektet. De väcker även emotionella reaktioner på objektets aspekter (till exempel, rädsla). Men dessa processer är inte tillräckliga för att medvetande och kunskap ska kunna uppstå. Kärnmedvetande uppstår när ett objekt, en organism och relationen mellan objektet och organismen kan vara re-representerade (dvs. det handlar om andra ordningens representation). När objektet förpassas till minnet, det registreras och existerar som en implicit minnesbild. Minnesbilder av objekten som man har varseblivit med sinnen inkluderar inte bara information om objektet (färg, form, osv.) men även motoriska anpassningar som följer bearbetning av sensoriska signaler och därtill tillkommer informationen om emotionella reaktioner (se ibid.: 187). Både bilder på varseblivna objekt och minnesbilder möjliggör kärnmedvetande. Kärnmedvetande uppstår när hjärnan genererar föreställda icke verbala beskrivningar av hur organismens tillstånd påverkas av organismens perceptioner av olika objekt. Denna process förstärker bilder av objekten och placerar dessa inom tidsmässig och spatial kontext (ibid.: 196). Denna hypotes beskriver två slags processer, dels den föreställda icke verbala beskrivningen av relationen mellan objektet och organismen och dels förstärkning av bilder av objekt. Till skillnad från protosjälvvet, generas denna icke verbala beskrivning av den kausala relationen mellan objekt och organism av andra ordningen neurala kartor. Den icke verbala berättelsen skapar en narrativ om en organism som representerar dess egen förändrade tillstånd samtidigt som den representerar något annat.

Det autobiografiska självvet är ett resultat av förmågan att ackumulera många min-

nesbilder. Det utvidgade medvetande möjliggör att man minns det förflutna och kan planera framtiden.

Medan Damasio's hypoteser fokuserar processer inom individuell organism, använder vi oss av G.H.Meads teoretiska idéer om signifikanta gester som skapas genom socialt samspel för att kunna förklara effekter av interaktioner mellan adept och musikterapeut.

Signifikanta gester inom symbolisk interaktionism

En central teoretisk idé i vår studie bygger på det symbolisk interaktionistiska konceptet av gest som förklarar den roll som förkroppsligade symboler spelar i intersubjektiva sociokulturella interaktioner (Mead, 1934/1976). Konceptet beskriver hur de förkroppsligade symbolerna skapas och tolkas på samma sätt av sändare och mottagare, som är medlemmar i en och samma social grupp.

Gestures become significant symbols when they implicitly arouse in an individual making them the same responses which they explicitly arouse, or are supposed to arouse, in other individuals, the individuals to whom they are addressed ... (Mead 1934/1976: 53).

När människor interagerar med varandra, använder de vissa symboler. De tolkar varandras känslor och intentioner och agerar utifrån dessa interpretationer. Ett objekt eller en situation blir till genom en social process som väcker respons från en person relaterad till en annan persons gester, på detta sätt en gest tillskrivs en mening. Nya objekt skapas och existerar inom ramen för sociala situationer. Meningar kan därför inte ses som ett resultat av medvetande tillstånd som existerar utanför sociala erfarenheter.

Organismens respons till en annan organisms gest inom ramen för en social handling konstituerar gestens betydelse. Ett objekt skapas egentligen genom kommunikation och ömsesidigt anpassande av beteende bland individuella organismer som inkluderas i processen och förverkligar den. I en social handling, gestens betydelse skapas genom en organisms reaktion av anpassande till den Andres gest och den Andres tolkning av gester. På självmedvetande nivå, en sådan gest blir en symbol, en signifikant symbol. Men tolkning av gester är inte en process som pågår inom medvetande per se, utan det är en externt, öppen fysisk eller ologisk process som sker inom fältet av social erfarenhet. Meningen kan beskrivas och presenteras i termer av symboler eller språk på den högsta mest komplexa utvecklingsnivån, men språket belyser endast i sociala processer någonting som redan implicit finns där (Ibid.: 74). De autistiska barnens (o)förmåga att känna igen i musiken referenser till vissa känslor eller kroppsliga rörelser och att återge deras sociala konventionella identifikationer kan beskrivas i termer av mer eller mindre lyckat skapande av gester. Denna process intar specifika former i fallet med autistiska barn på grund av deras neuropsykologiska nedskrivningar och atypiska reaktioner inom ramen för komplexa sociala situationer.

Preliminär analys och slutsatser

Preliminär analys av studiefall Maria och Torbjörn visar följande:

Maria:

- Den taktila överkänsligheten har minskat
- Nya motoriska färdigheter har utvecklats
- Positiva sociala emotioner under FMT sessioner dominerar.
- Förmåga att använda teckenspråk har

snabbt ökat

Torbjörn:

- Den kroppsliga balansen förbättrades avsevärt
- De emotionella tillstånd av rädsla och spänning som dominerade i början har steg för steg förvandlats till lugn, glädje, humor och lekfull humor, inklusive utanför FMT sessioner
- Självkänslan och självmedvetenhet ökade, vilket återspeglas i påtagliga förändringar i hans teckningar föreställande självporträtt.

De autistiska adepternas bakgrundsemissioner har modifierats, vilket kan eventuellt relateras till att deras kroppshållning blev mer avslappnad och balanserad under tiden av FMT. En preliminär slutsats kan dras med utgångspunkt i föreslagna teoretiska idéer, att kroppshållningen och de bakgrundsemissionerna tillstånd påverkas genom FMTs sensoriska interventioner. Detta ger effekter på nivåer av det pre-medvetna protosjälv och kärnmedvetenhet.

Genom FMT:s enklare och mer komplicerade mönstren av musikaliskt och socialt samspel skapas symboliska signifikanta gester. Med hjälp av dessa gester kan både egna emotioner uttryckas och den andres känslor och intentioner avläsas. Adepten och terapeuten utbyter ögonkast, läser varandras ansiktsuttryck, svarar dels på varandras kroppsrörelser och dels på musikens rytm, dynamik och harmoniska mönster. Adeptens ökade förmåga att förstå musikens och kroppsrörelsernas meningsfulla betydelser kan eventuellt generaliseras till andra vardagliga situationer, utöver musikterapeutiska sammanhang.

Referenser:

- Alvin, J. & Warwick, A. (1978/1992) *Music Therapy for the Autistic Child*. Oxford: Oxford University Press.
- Damasio, A. (1999) *The Feeling of What Happens: Body and Emotion in the Making of Consciousness*. N.Y.: Harcourt Brace & Co.
- Hjelm, L. (2005) *Med musik som medel: FMT-metoden, som den blev till...* Uppsala: Musikterapiinstitutet.
- Hobson, R.P., Chidambi, G., Lee, A., & Meyer, J. (2006) *Foundations for self-awareness: An exploration through autism*. Monographs of the Society for Research in Child Development, 71(2).
- Malloch, S. and Trevarthen, C. (Eds.) (2009) *Communicative Musicality: exploring the basis of human companionship*. Oxford: Oxford University Press.
- Mead, G.H. (1934/1976) *Mind, self, and society: From the standpoint of a social behaviorist*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Nah, Yong-Hwee & Poon, Kenneth K (2011) *The perception of social situations by children with autism spectrum disorders*, *Autism*, vol. 15(2), 185–203.
- Stern, D. (1985) *The Interpersonal World of the Infant*. N.Y.: Basic Books.
- Trevarthen, C. et al. (1996). *Children With Autism*. London: Jessica Kingsley Publishers
- Wan Catherine Y. and Gottfried Schlaug (2010) *Music Making as a Tool for Promoting Brain Plasticity across the Life Span*. *Neuroscientist*, 16: 566
- Wassberg, A-Ch. (2001) *En analys av FMT metoden och en undersökning utifrån FMT-kategorier. Rapport, D-kurs vid Musikhögskolan Ingesund i samarbete med Musikterapiinstitutet i Uppsala*.

Jag erbjuder dig handledning individuellt eller i grupp med Musiken som grund för processen i handledning.

Jag vänder mig till dig som vill:

- fördjupa ditt arbete med musik på en symbolisk nivå, att inte intellektualisera. Att ta vara på upplevelser på psykisk, fysisk och sinnlig nivå.

- bli mer närvarande i själva mötet med klienten, med personen jag möter. Att förstå och se personen bakom symtomen och vad symtomen vill kommunicera.

- förstå dig själv i den processen. Vad gör klientens musik, beteende och symtom med mig. Hur ska jag förhålla mig till symtomen – till personen som bär på sina symtom. Det blir därmed en resurs i att förstå processer om överföring och parallellprocesser.

- stärka kreativa processer för att inte stanna i förutbestämda lösningar och modeller - att vara mer flexibel och öppen i det direkta möten med klienten.

- stärka din musikaliska/kreativa känsla och (yrkes-)identitet för återkoppling till klienten och terapin.

- motverka utbrändhet i arbetet.

- planera för en svensk och europeisk yrkesregistrering (som kräver handledning).

Många musikterapeuter får handledning inom sitt arbete, oftast verbal teamhandledning. Du bör som musikterapeut fråga efter yrkesspecifik handledning!

Kontakta: Sören Oscarsson. 0703-120 200
soren.oscarsson@telia.com

Musikterapihandledare

- Ingrid Hammarlund
Arbete: 08-16 18 62
ingrid.hammarlund@kmh.se

- Urban Yman
Arbete 08-84 41 07

- Anci Sandell
Arbete 0322-559 44
anci@sandell.nu

- Anne Olofsson
Mobil 0703-19 69 49
musikterapi@telia.com
anneolo@telia.com

- Sören Oscarsson
Mobil 0703-120 200
soren.oscarsson@telia.com

- Carl-Magnus Nordlund
Hem 08-771 79 13
Arbete 070-694 07 55

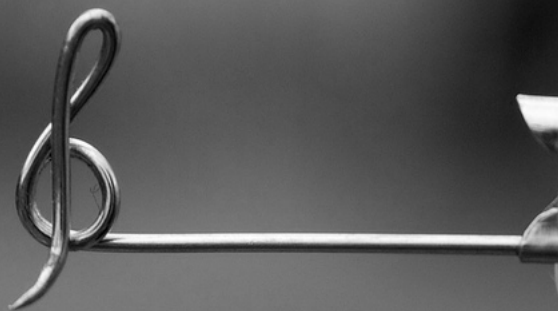
- Lottie Eklöf
Mobil 0733-3017870 07 0733 30178733
301787733 301787
lotti@kreativitetochohalsa.se

- Ann-Sofie Paulander – Bäck
Mobil 070- 7582776
ann-sofie.paulander@kmh.se

- Noomi Säfstén
Hem 08-580 258 55
Arbete 08-517 793 49

- Petra Werner Kjellberg
Hem 08-640 187

- Monika Jonsson
Hem 08-715 14 21
Arbete 070-865 81 26

Workshop Glada Änkan som kreativ process med ett musikerapeutiskt perspektiv

Bakgrund

Under tre veckor i april 2008 deltog 24 operasångare/artister i en workshop där de tillsammans med en regissör, en koreograf och en clown- melodrama-instruktör undersökte och påbörjade en kreativ process som ett halvår senare utmynnade i operetten Glada änkan på Folkoperan i Stockholm. I denna essä beskriver och diskuterar författaren kring utvalda teman, som har känts speciellt intressanta, vad gäller det musikerapeutiska perspektivet.

Läsningen och ledarskapet

Vi samlades alla för en första kollationering där alla i ensemblen och det konstnärliga teamet presenterade sig. Vi läste igenom librettot och alla närvarande fick turas om att läsa, oavsett uppgift i ensemblen eller teamet. Läsningen stannade ofta upp i reflektioner och diskussioner där regissören presenterade sina försök till tolkning och förståelse av texten. Hon var mycket tydlig med att vi var i en undersökande fas där inget var rätt eller fel. Dessa tre veckor var till för oss att lära känna varandra och bekanta oss med verket och utforska möjliga tolkningar och sceniska uttryck för dem med improvisationer och kontakt- och dansövningar. I det ingick också ett gemensamt undersökande om vilka rollkaraktärerna är och varför de gör som de gör. Regissören talade om att arbeta utifrån helheten och

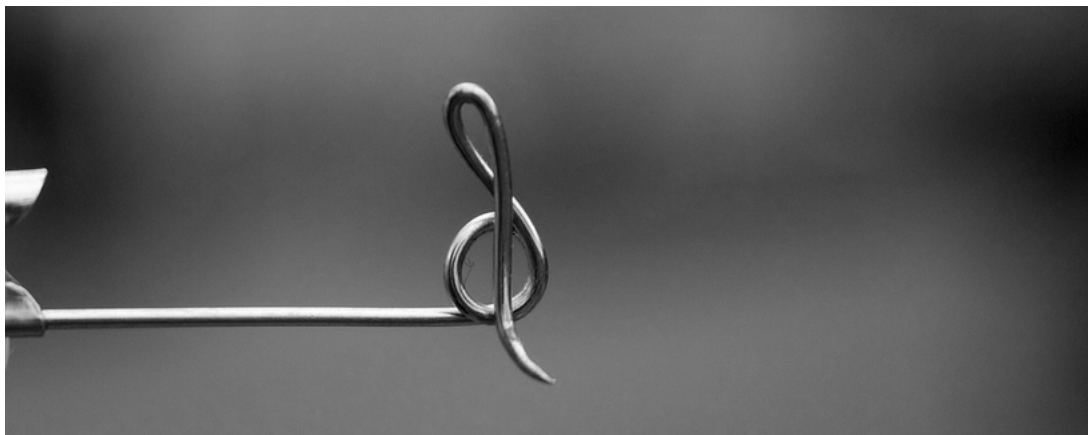
efterhand gå in mer och mer på detaljer i gestaltandet. Undersökandet skulle helst vara så fritt från värderingar som möjligt. Snarare var frågan hur det kunde gestaltas på scenen och om det var värdefullt för berättelsen.

Regissören var hela tiden noga med att hålla arbetet på en utforskande nivå. Hon återknöt hela tiden till det och sa "Vi provar det här men vi bestämmer inget". Diskussionen gled lätt iväg till att bli ett försvarande av rollerna. Hon förklarade att försvarandet av rollen och psykologiserandet (hon gör och säger så för hon känner det och det och har varit med om det och det) får komma senare i processen och då enskilt hos var och en när vi vet grundstrukturen och hur den övergripande tolkningen ska se ut.

Regissören var noggrann med att ge tid till och se alla. Hon bokade t.ex. in kvartsamtal med alla sista veckan för att höra om rollarbetet och tankar, reflektioner kring arbetet.

Rörelsen

Det sittande, reflekterande arbetet varvades med improvisationer och grundlig uppvärmning och dansträning. Första dagarna improviserade vi kontaktövningar. Vi arbetade två och två med att i ett organiskt flöde turas om att stötta eller bli stöttad

av den andre. Uppgiften gav en oerhörd koncentration och fokus. Samtidigt tittade regissören på hur det gestaltade sig sceniskt. En i ensemblen fick i uppgift att gå runt med ficklampa och söka efter rollfiguren Valencienne:

-Ursäkta men har ni sett Valencienne? Är Valencienne här?

Teaterimprovisation

Regissören talade om vikten av att vi alltid skulle veta vem som var i fokus på scenen. Ju mer aktivitet och rörelse på scenen, desto viktigare att veta var fokus ligger. Där i ligger ett ansvar hos hela ensemblen. Vi gjorde även en övning där alla, en efter en, fick gå in i centrum, ta så mycket plats den ville och säga/sjunga/skrika "Här är jag! Titta mamma och pappa!" Och hela ensemblen bejakade och "var föräldrar".

Melodram

Regissören ville under sista veckan arbetade med melodram eftersom hon hade tankar om att använda melodram som en teknik i gestaltandet. Därför fick ensemblen under en halvdag möta en clown- och melodraminstruktör. Hon förklarade melodram som ett skådespel som hade sin upprinnelse i 1800-talets Paris. Kort sammanfattat är tekniken:

1. Jag tänker vad jag ska göra
2. Jag tar riktning
3. Jag gör det

Allt görs utdraget och övertydligt så att de uppe på PIP-hyllan kan hänga med. PIP-hyllan står för Pöbeln i Paris och det var en hängiven publik men stökig. Ofta blev PIP-hyllan mer och mer berusad och inbegripen i diskussioner med grannen under föreställningens gång. Scenen var belyst av levande ljus vilket gjorde att det var tämligen mörkt. Därför var ljudet av rollkaraktärerna viktigt; PIP-hyllan skulle höra på stegen vem det var som kom in på scen. Känslouttrycken är också de tydliga, utdragna och autentiska – annars började PIP-hyllan kasta tomater.

Instruktören jämförde det med barns lek. Hur ett barn verkligen kan njuta av att döda eller dödas i leken. Lidande och nöd blir något riktigt tillfredsställande – ju värre desto bättre. I melodram är de stora känslorna ständigt med och ju mer tragisk handlingen är desto större möjlighet att få med PIP-hyllan i känslosvallet. Vi fick bl.a. göra en övning där vi kastade en boll till varandra till eldig tangomusik i moll. När musiken stannade så fick den som då hade bollen vända sig upp mot PIP-hyllan och säga:

-Jag dör, jag dör, jag dör!

Vi fick prova att dö på olika sätt, ibland

med en nationalsång som pressades fram, trots upprepade dödande skott i hjärtat. Alla ville upp på scen och prova om och om igen. I dessa improvisationer verkade nyfikenheten och lusten få övertaget över prestationsångesten och rädslan för misslyckande. Melodramets likheten med opera; de utdragna, övertydliga känslotillstånden var slående och för mig var det som att komma något viktigt på spåren. Att hålla en känsla i en aria känns ofta svårt och orealistiskt men med melodram-tekniken skulle det kunna vara möjligt. Kanske till och med att njuta av det och känna känslan helt autentiskt. Om jag använder mig av leken så kan jag göra det på riktigt!

Diskussion

Terapeutiska redskap

De erfarenheter som jag känner att jag berikats av och som har utvecklat mina terapeutiska redskap är framför allt regissörens kvalitet på ledarskapet. Min erfarenhet är att det är synnerligen sällsynt med denna slags repetitioner i "operavärlden". Oftast handlar det om att försöka gestalta regissörens och dirigentens tankar om stycket. Tankar och sceniska lösningar som sprungit ur det konstnärliga teamets kreativa process innan ensemblen påbörjar sitt arbete. Undersökandet och det fria improviserandet tillhör snarare talteaterns tradition. För mig är regissörens och terapeutens ledarskap likartade, vad gäller att ge en god plats för den skapande processen.

Mellanområdet

En konstnärlig process pågår både i musikterapi och i sceniskt arbete som detta. Jag upplever att den tydliga skillnaden är målet. Är målet en gemensam, fiktiv berättelse som kommuniceras med en publik för

att den ska beröras och förvandlas, eller är målet att utforska en individs personliga berättelse individuellt eller i relation till andra gruppdeltagare; en berättelse som berör och förvandlar individen? Den kreativa processen, både den konstnärliga och den terapeutiska, uppstår i improvisationen/leken. Detta förstår jag utifrån Winnicotts tankar om mellanområde (Winnicott, 2003). Clarence Crafoord talar om Att breda ut mellanområdet som en matta (Crafoord, sid 157, 2007) Att modern måste samtidigt som barnet rulla ut sin mellanområdsmatta för att på ett tryggt sätt inbjuda och tillåta barnet att beträda en tidigare okänd värld (Crafoord, sid 157, 2007). Jag tänker då att regissören/terapeuten får rollen av modern och ensemblen/klienten får barnet/barnen.

Ledarskap och ramar

Jag upplevde regissörens tydlighet med ramar och arbetssätt som en mycket viktig hållande och bärande faktor i processen. Inom dessa ramar kunde kreativiteten flöda fritt och tryggt. Vet jag att regissören står för den yttre ramen och har potential och hårbäringsförmåga att ta hand om det som kommer upp så blir jag trygg och vågar utforska. Clarence Crafoord talar i "Människan är en berättelse" (2000) om att tydliggöra roller både för sig själv och den man samtalar med. "Ju tydligare ramarna görs, desto större frihet kan var och en känna inom ramarna inför att skapa sin egen roll och fullgöra rollens syfte." (Crafoord, sid. 88, 2000)

Något som också blev tydligt för mig, är hur viktig ledarens förmåga att stå ut med att inte bestämma, inte formulera ett slutresultat är. Crafoord skriver: Paradoxen i att behålla gåtan olöst tycks mig vara grunden i den specifikt mänskliga nyfikenhet som är nyckeln till förändring, växt och utveck-

ling med en beredskap för överraskningar. (Crafoord, sid 166, 2007) Regissören måste hårbärga både sin och ensemblens osäkerhet i den konstnärliga processen. Och utan osäkerhet och stunder av vilshenhet finns det ingen konstnärlig process, inget utrymme för nya överraskande skeenden.

Leken och symboliseringen

Symboliseringen är av avgörande betydelse för en människas kommunikation med andra och med sig själv. (Igra, sid 104, 2003) I mellanområdet finns möjlighet till förvandling och nya riktningar. Jag upplevde att den fysiska rörelsen och dansträningen ökade rörligheten både mentalt och fysiskt. Att rent kroppsligt få nya perspektiv expanderade leken och kreativiteten. Och leken/kreativiteten förutsätter en förmåga till symbolisering.

Improvisationen och kontaktövningen

"Ursäkta men har ni sett Valencienne? Är Valencienne här?" visade, för mig, på ett överraskande sätt hur olika ett gestaltande kan tolkas. Vi som utförde kontaktövningen upplevde en koncentration på själva uppgiften och kämpade med att bemästra den fysiska utmaningen. Vi gjorde helt enkelt uppgiften "kontaktövning". De som tittade på fick koderna/symboler för "party" och "mörkerleken" och upplevde ett hav av hängande par. Jag tänker att de kinestetiska koderna för sexuell aktivitet och annat starkt känslomässigt fysiskt relaterande, är just koncentration och totalt fokus på den fysiska upplevelsen. Detta sätt att arbeta öppnar upp för en mångtydighet och autencitet i gestaltandet. Det är ingen artist som "spelar teater" och härmar aktiviteten "att hängla". Istället blir artisterna symbolbärare och publiken tolkar och förvandlar. Symbolisering finns även i den symboliska relation som upprättats mellan regissör

och ensemble och i ensemblen (Igra, 2003) - "Teambuilding" på modern svenska!

Ludvig Igra skriver: När en symbolisk relation upprättas mellan två personer kan de med större framgång avstå från att kontrollera varandra. I en kreativ process som denna, upplever jag att den symboliska relationen i ensemblen är en av grundförutsättningarna för uppkomsten av mellanområdet i ensemblen och dess lek. Leken "Här är jag! Titta mamma och pappa!" var en medveten/omedveten symbolisering av hur regissören byggde relationen i ensemblen. I ensemblens och regissörens trygga hägn var upplevelsen att allt kunde hända. En uppgift "Klä ut sig och hoppa i soffan" gav upphov till ett myller av idéer, experiment och utforskande av fysiska möjligheter i ett berikande samspel, som troligtvis aldrig skulle ha hänt om inte den symboliska relationen fanns där och gav tillgång till mellanrådets lek.

Förmågan till symbolisering hjälper oss att hantera det svåruthärdliga (Crafoord, sid 93, 2007). I melodramats improvisationer leker vi med det svåruthärdliga och kanske är det en av anledningarna till att det blev en sådan intensiv lek. I mina försök att förstå varför det blev en sådan hängivenhet och intensitet i leken så tänker jag att det kanske beror på att melodramats lek är tydlig och lätt att förstå, med de få och tydliga regler som gäller. Det är grova skisser - ju mer och tydligare desto bättre! PIP-hyllan är ett distanserat fokus och ett hot; ger du dig inte hän i leken så kastar vi ut dig! Det hotet blir samtidigt en trygghet - jag får ge mig hän i leken! Vidare var melodramkursen i slutet av workshopperioden, vilket innebar att vi i ensemblen var tämligen trygga med varandra. Det var också spännande att få ett nytt perspektiv och en ny ledare för en stund. En ledare som dessutom hade all respekt och förtroende från regissören och som tog sin plats på ett

Maria Munkesjö

intonande och lekfullt sätt.

Text: Maria Munkesjö

Referenser:

Crafoord, C (2000)

Människan är en berättelse. Tankar om
samtalskonst

Natur och Kultur

Crafoord, C (2007)

Kärlek, dikt och dröm. Strövtåg bland lit-

terära texter, psykoanalytiska idéer och
profeter

www.enigma.se/crafoord

Igra, L (2003)

Inre värld och förändring
Mareld

Winnicott, DW (2003)

Lek och verklighet

Natur och Kulturs psykologklassiker

NORWEGIAN MUSIC THERAPY ASSOCIATION PRESENTS:

THE 9TH EUROPEAN MUSIC THERAPY CONGRESS

**IN OSLO, NORWAY
AUGUST 2013**

Märith Bergström-Isacsson är doktorand vid Aalborgs Universitet, Danmark och disputerade den 4:de november 2011 - Stort grattis från FMS!

Musik och Rett syndrom: En neurofysiologisk studie

Rett syndrom (RTT) är en utvecklingsneurologisk störning som påverkar kroppens basala funktioner inklusive den centrala kontrollen av det autonoma nervsystemet i hjärnstammen. Musik används av föräldrar och vårdare i olika situationer t.ex. för att lugna, aktivera, motivera och kommunicera. Målet med studien var att undersöka vilken effekt sex musikaliska stimuli hade på kontrollförmåga av det autonoma nervsystemet samt på kortikala känslomässiga reaktioner hos personer med RTT.

Studien inkluderade 35 personer med RTT samt 11 barn med normal utveckling. Denna experimentella studie är genomförd både som en jämförelse av data mellan de två grupperna och individuella resultat inom respektive grupp. Kontinuerliga fysiologiska data registrerades vid en hjärnstamsundersökning med hjälp av ett NeuroScope från Medifit Instruments Ltd, London, UK. Kontrollsituationen var individernas egna fysiologiska utgångsvärden, baslinje. Data registrerades också med en videoanalys av ansiktsuttryck med hjälp av Facial Action Coding System (FACS). Avsikten med FACS var att identifiera ansiktsuttryck som utlöses från cortex. Dessa ansiktsuttryck jämfördes med resultaten från hjärnstamsregistreringen och respektive musikaliskt stimuli.

Resultaten visade att musik har en

mätbar effekt på hjärnstammens kontrollfunktioner, men att det är omöjligt att med säkerhet förutse fysiologiska och emotionella reaktioner till musik. FACS kan användas för att identifiera, och även för att skilja, ansiktsuttryck från patologisk hjärnstamsaktivitet från emotionellt orsakade ansiktsuttryck. FACS har tidigare aldrig använts i studier kring RTT eller i musikforskning.

Märith Bergström-Isacsson arbetar som musikterapeut vid Rett Center i Östersund och är doktorand vid avdelningen för kommunikation och psykologi vid Aalborgs Universitet, Danmark. Hon har många års erfarenhet av musikterapeutiskt arbete samt undervisning och är specialiserad på Rett Syndrom.

E-post:
marith.bergstrom-isacsson@jll.se

Ann-Sofie Paulander är doktorand vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Disputation äger rum den 16:de december kl 10.00 i sal 399 på KMH i Stockholm.

Alla är välkomna!

Titel
MENINGEN MED ATT GÅ I MUSIKTERAPI – En fenomenologisk studie om deltagares upplevelser

Abstrakt
Avhandling: MENINGEN MED ATT GÅ I MUSIKTERAPI – En fenomenologisk studie om deltagares upplevelser. Hur kan vuxna deltagares upplevelser av

musikterapi beskrivas och förstås utifrån fenomenologiskt perspektiv?

Avhandlingen belyser musikterapi i svensk kontext utifrån deltagares upplevelser av individuella sessioner i FMT, musikterapi på psykodynamisk grund samt GIM.

Beskrivning

I avhandlingen: MENINGEN MED ATT GÅ I MUSIKTERAPI – En fenomenologisk studie om deltagares upplevelser, utforskas vuxna klienters och musikterapeuters upplevelser av individuella sessioner i FMT, musikterapi på psykodynamisk grund samt GIM. Vad innehåller sessionerna? Vilka upplevelser av mening beskrivs? På vilka sätt kan deltagarnas erfarenhet under ett "musikaliskt nu" beskrivas och förstås?

Syftet är att utforska vilka upplevelser deltagarna beskriver och hur dessa kommer till uttryck under sessionerna. Från en variation av inriktningar som finns representerade i Sverige; Funktionsinriktad musikterapi, psykodynamiskt grundad musikterapi och Guided Imagery and Music, videodokumenteras 18 sessioner i varierade kontext varefter klienter och musikterapeuter intervjuas separat var för sig.

Vetenskapsfilosofiska perspektiv är fenomenologi och hermeneutik (Ricœur 2006; Husserl 1991) och metoden är inspirerad av empirisk fenomenologisk psykologi (Karlsson 2007; Giorgi 2006; Walle & Halling 1989). Innehållet i intervjuutskriften har delats i i meningssenheter som därefter syntetiserats och transformerats till en meningsstruktur. Meningsstrukturen syftar till att visa indivi-

duell musikterapi i svensk kontext.

Analysresultaten av MENINGEN MED MUSIKTERAPI – En studie av individuell musikterapi som fenomen, visar att musikterapeutiska sessioner innehåller ritualer uppbyggda av inträdande-faser, pågående-faser och utträdande-faser. Dessa syftar i sin tur till att klienterna ska erhålla transcendentala upplevelser. Medan klienterna mer eller mindre kämpar emotionellt för att erhålla dessa upplevelser, synes terapeuter hjälpa dem genom att fungera som mediatorer. Klienternas upplevelser genomgår transformation och blir till användbara och förståeliga erfarenheter genom narrativ verbalisering. Under sessionerna fungerar musik som erfarendets organisatör av deltagarnas transcendentala upplevelser i tre temporala dimensioner; presentation, representation och re-presentation.

Ann-Sofie Paulander – doktorand och adjunkt i musikterapi vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, mag. i musikterapi/musikpedagogik samt kand. i musik.

E-Post: ann-sofie.paulander@kmh.se

Referenser

Giorgi, Amedeo (Ed) (2006) Phenomenological and Psychological Research. Pittsburgh, PA: Duquesne University Press.
Husserl, Edmund (1991) On the Phenomenology of the Consciousness of Internal time (1893-1917). The Netherlands: Kluwer Academic Publishers.
Karlsson, Gunnar. (2007). Empirisk fenomenologisk psykologi. I: Vetenskapsteori för psykologi och andra

samhällsvetenskaper. C. M. Allwood & M. G. Erikson (Red). Lund: Studentlitteratur.

Ricœur, Paul (2006) *Soi-même comme un autre*. Paris: Édition du Seuil.

Walle, Ronald. S. & Halling, Steen. (1989) *Existential – Phenomenological*

Perspectives in Psychology. Exploring the Breadth of Human Experience. New

York and London: Plenum Press

Anci Sandell är doktorand vid Nordiska Högskolan för Folkhälsovetenskap i Göteborg och skriver en avhandling om musikens betydelse för hälsa och livskvalitet– Musik för kropp och själ Interaktiv musikterapi

Om det inte hade varit för den där inre tonen som följde min inre sång, vet jag inte om jag hade överlevt. På något märkligt vis blev det en brygga mellan mitt inre och den yttre verkligheten som ju finns. Den överröstade mig. Den hjälpte mig att leva vidare (ur dialog med patient).

Avhandlingen, som är en monografi, inleds med ett Preludium som beskriver författarens omfattande kliniska erfarenheter som musikterapeut med olika patient – och klientgrupper.

Syftet med avhandlingen är att utveckla en generaliserbar modell för interaktiv musikterapi som kan anpassas till olika målgrupper. Avhandlingen har ett folkhälsoperspektiv med centrala frågeställningar om hur man kan koppla musik och kultur till hälsa och livskvalitet.

Inledning

Historisk tillbakablick om musik och helande med diskussion runt begrepp

pen hälsa och livskvalitet. Musikterapi definieras och olika riktningar beskrivs.

Teori

Olika musikterapi-metoder med kopplingar till olika psykologiska teorier beskrivs samt internationell och nordisk forskning i musikterapi. Vetenskapliga teorier, paradigm- och evidensbegreppen diskuteras, liksom musik som intentionellt objekt och olika processer i interaktion och symbolisering.

Modell

Beskriver en Interaktiv modell för musikterapi som författaren utvecklat ur det kliniska arbetet. Kommunikationsteori och den komplexa interaktionen på olika nivåer i musikterapi diskuteras.

Empiri

Redovisning av forskningsdesign och val av metoder för insamling av materialet - i huvudsak kvalitativ med kvantitativa inslag.

Tre studier med olika målgrupper presenteras:

1. Musikterapi på sjukhus med dialys-, cancer-, och psykiatripatienter,
2. Musikterapi på ett behandlingshem för ungdomar med svåra psykosociala problem,
3. Musikterapi på sjukhus med små cancersjuka barn.

Kunskapsbasen för samtliga studier är dels processbeskrivningar som tolkas med innehållsanalys, dels semistrukturerade dialogintervjuer med klienter och personal.

Resultatanalys, slutsatser och modellreflektioner

Pågående arbete

Anci Sandell är musiklärare, fil mag och handledare i musikterapi. Hon har en omfattande klinisk erfarenhet som musikterapeut med interaktion och improvisation i fokus.

E-post: anci@sandell.nu

Margareta Wärja är doktorand i Danmark i ett samarbete mellan Aalborgs Universitet, Karolinska Universitetssjukhuset och utbildnings- och psykoterapiinstitutet Expressive Arts Stockholm AB.

Musikterapi för kvinnor behandlade för gynekologisk cancer

Bakgrund och syfte

Varje år diagnostiseras 2900 fall av gynekologisk cancer i Sverige. Varje år dör ca 1000 kvinnor i gynekologisk cancer. Kvinnor som behandlas för dessa sjukdomar får många olika biverkningar, såsom varierande grader av kroppsförändringar, sår, smärta, svullnader, vätskeansamlingar i ben, försämrad sexuell förmåga och hälsa. Förmågan att få barn kan påverkas avsevärt av behandlingarna och ytterst innebära infertilitet. Kvinnor med gynekologisk cancer behöver kunna erbjudas professionellt stöd att bearbeta den specifika existentiella kris som följer av diagnos och behandling.

Syftet med studien är att undersöka hur livskvalitet, kroppsuppfattning, sexualitet, existentiell problematik, samt depression och oro/ängest för återfall hos kvinnor med genomgången behandling för gynekologisk cancer påverkas av en musikterapeutisk behandling, kallad "Korta Musik-Resor",

KMR. Den skall rikta in sig på de specifika problem, som följer av denna cancer.

KMR riktar in sig på de salutogena aspekterna av en läkeprocess. Deltagaren aktiveras i processen utifrån en psykofysisk ("body-mind") "strömning" av meningsbärande sinnes- och känsloupplevelser ("imagery"). Erfarenheter som kan delas med terapeuten, kan bearbetas i andra modaliteter (t.ex. genom en bild, en rörelse eller annan kreativ gestaltning) och föras in i en terapeutisk dialog på begreppslig nivå.

Metodik

Projektet genomförs som en kombination av en RCT-studie (randomized clinical trial) och flera kvalitativa delstudier. Studiens kvalitativa del fungerar dels som en ansats för RCT:n, dels som en utbyggd resultatdel. Efter en inledande kvalitativ fas (djupintervjuer) kommer en efterföljande epidemiologisk kvantitativ fas (insamling av data, bearbetning och analys) och en avslutande tolkningsfas baserad på både epidemiologi, statistik och kvalitativa analyser. 40 kvinnor med avslutad primärbehandling för gynekologisk cancer, utan recidiv, som kontrolleras vid Radiumhemmets gynekologiska mottagning erbjuds att delta i studien. Gruppen randomiseras till en interventionsgrupp resp. en väntelista/kontrollgrupp. Interventionen består av 12 KMR sessioner. Efter huvudinterventionens avslut erbjuds av etiska skäl personerna i kontrollgruppen en korttidsterapi i grupp med musikterapi.

Studierna genomförs av Margareta Wärja, leg. Psykoterapeut, musikterapeut, uttryckande konstterapeut och doktorand i musikterapi i Danmark. Forskningsprojektet är ett samarbete mellan Aalborgs Universitet, Karolinska Universitetssjukhuset och utbildnings- och psykoterapiinstitutet Expressive Arts Stockholm AB.

Introduktion i Korta Musik Resor (KMR)

8-10 december 2011

Det har sagts att musik är näring för själen, att den talar känslans språk och uttrycker det utesägliga. Musik har förmåga att framkalla bilder, känslor och minnen. Musiken kan ge energi, stimulera upplevelser och samtidigt skapa struktur och kontinuitet.

Introduktionen betonar den personliga egna erfarenheten av KMR. Introduktionen fokuseras i första hand på KMR men även GIM metoden presenteras genom konkret och praktiskt arbete. Den intresserade kan delta i introduktionen utan avsikt att söka utbildningen. I samband med introduktionen behöver du boka tid hos en terapeut för en egen session, kostnad ca 1400:-. Här kan du ladda ner prospekt på introduktionen.

Teoretiska moment

Genomgång av grundläggande teoretiska begrepp i GIM och KMR.

Beskrivning av metodik vid arbete med GIM och KMR.

Redogörelse för grundläggande estetiska aspekter vid tillämpning av GIM och KMR.

Praktiska moment

Parövningar där kursdeltagare leder varandra växelvis.

Tillämpning gruppövningar (för terapi och handledning) baserade på KMR-metodik.

Bildskapande utifrån inre bilder.

Lärare

Margareta Wårja leg. psykoterapeut, Uttryckande Konstterapeut, Musikterapeut, auktoriserad GIM terapeut och lärare i GIM.

Kia Mårtensson-Blom leg. psykolog, leg. psykoterapeut, auktoriserad GIM terapeut

Ingrid Hogan leg. psykolog, leg. psykoterapeut, auktoriserad GIM terapeut

Plats

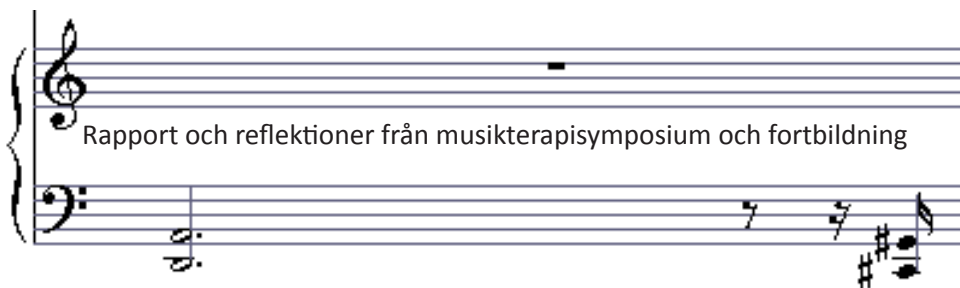
Hälsans Hus, Fjällgatan 23 b, Stockholm

Kostnad

3400 kronor. Moms utgår ej.

Anmälan: Du anmäler dig via hemsidan www.expressivearts.se

Frågor besvaras på telefon 08/ 640 74 47 samt e-post: info@expressivearts.se

Två dagar fulla av inspiration, kunskapande, nätverkande, internationell utblick och många värmande upplevelser.

Berörd, bekräftad och berikad av musik – så löd rubriken för de två dagarna med symposium och fortbildning. Och berörd, bekräftad och berikad kände sig nog de flesta när de lämnade Musikhögskolans lokaler, antingen på fredagen eller lördag eftermiddag. Första dagen hade fokus på internationell utblick och att visa upp musikterapi i all sin bredd och rikedom. Gästföreläsare var amerikanska Joanne V. Loewy som arbetar på Beth Israel Medical Center i New York, och norske Brynjulf Stige, professor vid Griegakademien i Bergen, Norge.

Joanne V. Loewy berättade att numera räknar man inte musikterapi till alternativ medicin längre i USA, inte heller som komplementär, utan man talar om INTEGRERAD medicin. Det innebär att musikterapeuter är med som en del i arbetet på sjukhuset. Musikterapeuten kan komma in och sjunga eller spela för en person som är rädd för att ta en spruta t ex, eller inför el-

ler efter en operation. Ett av musikterapeutens viktiga bidrag till teamet är att se hela patienten. Som patienten med oförklarliga magsmärtor. Läkarna hittar inget "fel". Men i musikterapi kan det då komma fram att patienten helt enkelt har svår sorg.

Joanne pratade också om hur viktigt det är att vi musikterapeuter hittar ett sätt att kunna förklara vad det är vi gör, att vi alltid ha en färdigformulerad "en-minuts-presentation" så att man inte står stum när man får en stund i hissen med beslutande överläkare. Och att det är viktigt att så ofta man kan förmedla upplevelsen, snarare än enbart fakta. På Beth Israel hospital har de en informationsfilm som rullar på stora tv-monitörer i entréhallen, som visar en musikterapisession.

Brynjulf Stige har ett välgörande samhällsperspektiv på musikterapi. En av hans huvudpoänger var att snarare än att satsa ännu mer på att gå fortbildningar och bli ännu mer kompetenta, så behöver vi arbeta politiskt för att nå ut med det vi kan och gör. Han menade också, liksom även Joanne V. Loewy, forskning är, eller bör

vara, en del av musikterapeutens självklara vardag. Den bästa och viktigaste forskningen är den som är väl förankrad i kliniskt arbete.

Därefter följde en imponerande kavalkad där fem musikterapeuter berättade om sin respektive verksamhet på vardera 10 minuter. Det är lätt att bli stolt över att vara en del av en så kompetent yrkeskår med så brett fokus. Välformulerade, väl tänkta och mycket intressanta redogörelser från Alexandra Ullstens arbete med för tidigt födda barn på Centralsjukhuset i Karlstad, Berbro Netin Olofsons arbete med elever i träningskola, Lotti Eklöf, som arbetat i 20 år på vuxenpsykiatriska kliniken i Norrköping och pekade på paradoxen att medan forskningen visar tydlig evidens för musikterapi i arbete med schizofrena, och Socialstyrelsen därför rekommenderar denna behandlingsform, och trots att klienterna själva väljer och vill ha musikterapi – så drar Landstinget in anslag och tjänster på just detta område. Sören Oscarsson, som arbetar på BUP i Köping, inledde sin presentation med att spela lyra och därmed inte bara berätta om, utan tydligt ge oss alla en upplevelse av hur han arbetar med en apatisk romsk flyktingflicka som utsatts för våldtäkt som krigshandling och nu trots det hotas av utvisning från Sverige. Även Hillevi Torell arbetar med flyktingbarn 0-20 år just när de anlänt till Uppsala. Och slutligen Lis Jacobsson, som initierade ett tvåårigt projekt med musikterapi på ett äldreboende i Sundbyberg och just i dagarna fått besked att projektet nu permanentas till en heltidstjänst. Ett imponerande arbete ligger bakom denna etablering, och när man hör engagemanget och värmen i Lis röst när hon talar om hur musikterapi kan hjälpa både de boende och personalen, förstår man att de inte vill släppa henne.

Reflektioner från fortbildningsdagen - om "chanting" och improvisation.

Joanne Loewy arbetar helst med levande musik, inte inspelad. Hon menar att den är mycket lättare att anpassa till situationen. Därför inledde hon med att sjunga, och bjuda in oss att sjunga med. Och så pratade hon om inledningsfasen av en session. Hur viktigt det är att göra uppvärmningar och verkligen bjuda in klienten eller patienten till lekområdet. Att hitta sitt personliga, äkta sätt att göra en uppvärmning på, men se upp med frestelsen att börja med samtal. I samtal talar en i taget. En av de stora fördelarna med musik är att den kan ske samtidigt, och ge en upplevelse av gemenskap just därigenom. Kanske kan det finnas egna inre motstånd hos terapeuten mot att öppna för leken? Kan vara värt att iaktta hos sig själv.

Negro spirituals fungerar väl med sina enkla melodier och texter som går att variera utifrån stunden. En och samma spiritual kan varieras genom att förändra ackompanjemanget till energigivande marsch, släpig reggae, högtidning bön eller hållande vaggasång. En reflektion och undran som väcktes i mig var: Vad har vi för svenska melodier som skulle kunna fylla samma funktion? Ut i vår hage? Vem kan segla? Vemodiga och sorgsna, passar ibland men inte alltid. Fritjof och Carmencita? För svår melodi. Trettifyran? Lite väl hurtig i många sammanhang. Att helt enkelt använda spirituals går väl ibland, men kan också slå fel kulturellt. Så vad har vi? Någon i vimlet under en kaffepaus pekade på att en hel del barnvisor fungerar även med vuxna, som Stor våg, liten våg. Jag passar ändå på att kasta ut en efterlysning: kunde vi inte göra en sång-bank med bra, enkla sånger med fint innehåll, antingen stärkande eller som fångar en stämning man kan behöva sätta ton till i ett visst skede.

Som helhet var det en mycket inspirerande och lärorik dag. En del saker väckte funderingar, som när hon förde in att "be" i en sång. Att föra in "the G word" – dvs tankar om Gud i musikterapi är inte självklart. Det väckte också diskussion både under workshopen och i pausen. Men Joanne poängterade att hon menar "be" i en icke-religiös mening, att formulera en önskan. Frågor ställde jag mig också inför hennes sätt att lyfta fram och berömma enskilda insatser. Där blev det plötsligt prestation och värdering i stället för terapi, enligt min uppfattning. Förvånande, och samtidigt skönt att se att "nobody's perfect".

En av mina personliga höjdpunktsupplevelser under dagen var den ordlösa sången "su-la-li" som vi sjöng tillsammans. Långsamt, mäktigt, i stämmor, utan instrument, ren a cappellasång vibrerade i rummet. Mäktigt.

Och naturligtvis diskussionerna under pauserna, där det livsviktiga nätverkandet och utbytet av tankar och erfarenheter kunde ske. Fantastiskt att se att vi är så många och känna energin, viljan, kunskapen och entusiasmen från såväl studenter, grönningar som jag själv och de mest erfarna musikterapeuterna. Under dagarna sades att musikterapeuter är en gravt un-

derutnyttjad resurs i samhället. Den som fick förmånen att träffa den här samlade yrkeskåren kan bara hålla med.

Stort tack till Ingrid Hammarlund, SAM och alla som bidrog med kunskap och arbete för att organisera de här dagarna.

CODA

Några dagar efter symposiet stötte jag på Kerstin Brunnberg, som är chef för Kulturrådet och som var på symposiet. Hon tackade för en inspirerande dag och berättade att hon redan givit sig i kast med att föra tankarna och informationen vidare i olika sammanhang. Sen sa hon ungefär så här: "Men sen är det viktigt att vi särskiljer er specifika kompetens som musikterapeuter som ett eget kunskapsområde, så att inte diskussionen hamnar i något slags allmänt resonemang i linje med: 'man blir så glad av musik'". En nog så viktig anmärkning för oss att tänka vidare kring och diskutera. För expertpanelens forskning är bra och viktig, ett stöd vi har glädje av. Samtidigt kanske den inte riktigt fångar essensen av vad som händer i musikterapi rummet...

Text: Katarina Lindblad

Rapport från RFDM:s fort-
bildningshelg i Hallsberg
1-2 oktober 2011

Första helgen i oktober har vi inom RFDM vår årliga interna fortbildningshelg som även kombineras med föreningens årsmöte. Hela 56 FMT- utbildade hade näppat inbjudan och det innehållsrika programmet.

Under lördag förmiddag droppade vi successivt in på Hotell Stinsen och kunde avnjuta en kopp kaffe efter resan som för några var extra lång. Vad sägs om att resa från Kiruna, Åland eller Helsingborg för att ta några exempel? Stämningen steg med antalet deltagare som anlände och med alla glada återseenden. Alltid kul att träffa "gamla" kurskamrater och lärare. Det är också spännande att delge varandra hur vi har det med livet och FMT- metoden i vår vardag.

Efter kaffet var det dags för kursprogrammet att starta och först ut i programmet var det några av lärarna på Ingesunds musikhögskola med Salome Persson i spetsen som informerade oss om utbildningen och hur det ser ut just nu. Tyvärr har det av olika anledningar inte startats någon ny kurs i höst men vi ser fram emot en nystart inom något år.

Många av oss FMT- utbildade har länge längtat och frågat efter att få en genom-

gång och "uppdatering" av våra koder. Till vår stora glädje informerade Margareta Eriksson oss om att RFDM kommer att ordna två kursdagar i samarbete med tre lärare från Ingesund. Det är Margareta Eriksson, Ulla Sterner och Karina Larsson som kommer att vara lärare och kursen kommer att hållas i Eskilstuna den 23 och 24 februari 2012. Mer information kommer längre fram.

Efter en god lunch var det dags att i grupper diskutera ett antal metodfrågor, t ex Vad är en kod? och Vad ska vi ha koder till? Det blev många livliga och givande diskussioner. Grupperna diskuterade även en del om RFDM:s medlemskap i FMS. Många tyckte att det är en svår fråga att ha en uppfattning om.

Lördagen fortsatte med årsmötet som bl a innehöll byte på ordförandeposten; Kristina Hjelm lämnade över klubban till Lars Persson. Kristina har lagt ner sin själ och ett stort engagemang för föreningen, inte minst med att driva vår kampanj under den gångna våren. Tack Kristina! Det känns tryggt att Lars Persson tagit över ordförandeposten igen, tredje gången är det visst. Välkommen tillbaks!

Lördagen avslutades med en mycket god middag och härlig samvaro med många glada skratt. Ett piano rullades in och det spelades och sjöngs länge den kvällen! Tiden rusar när man har trevligt! Söndagen inleddes med att två nyutexaminerade kollegor föreläste ur sina examensuppsatser: Epp Jaansoo föreläste om "Musikens potentialer" och Ann Mårtensson om "Låt tystnaden tala". Vidare presenterade Gunnar Smideman sin nya bok: "En bok om utveckling". Just nu pågår en del spännande forskning om FMT- metoden och vi fick ta del av ett par projekt genom "vår egen" Anita Gran-

Granberg och Carl-Johan Törnhage, läkare och forskare från kärnsjukhuset i Skövde. Ett av projekten är ett samarbete med forskare i Dresden.

Efter lunchen rapporterade Solveig Johansson och Zaira Jagudina från världskongressen i Korea och den föreläsning som Zaira gav där: "Emotional Expressions and Social Interplay in Functional- Oriented Music Therapy for Children with Autism."

Helt plötsligt var kurshelgen över och vi trötta men mycket nöjda kursdeltagare skingrades för denna gång.

Text: Ann-Christin Wassberg

Har du ny adress eller mejladress?
Glöm inte att meddela till info@musikterapi.se!

FMS - nu på Facebook! Gruppen heter FMS
Förbundet för musikterapi i Sverige och är
öppen för alla intresserade.

Deadline for all proposals extended to November 30th!

We cordially invite you to the 7th Nordic Music Therapy Congress to be held in Jyväskylä, Finland, June 13-17, 2012!

The title of the congress, “Music therapy models, methods and techniques”, refers to the fundamental basis of music therapy, which we aim to explore from various perspectives. We encourage researchers, clinicians, trainers and students to join together and share their findings, expertise and experiences. The main focus will be around the title of the congress, but we welcome interdisciplinary perspectives as well, and hope to have many music psychologists, music educators, musicologists, and psychotherapists among us. The congress will include invited keynote lectures, oral presentations, poster sessions, workshops and symposia arranged around specific themes.

The University of Jyväskylä is located in Central Finland, and is the third largest University in the country. The Department of Music is an internationally recognized research centre, and since 2008 has hosted the Academy of Finland nominated Centre of Excellence in Interdisciplinary Music Research. Our laboratories and other facilities will be open during the congress, and we will gladly show you around and tell you more about our research work and related infrastructure.

In addition to the official congress programme, we will offer you unforgettable (and participatory!) musical experiences, cruises on beautiful Lake Päijänne, and various other interesting events. Those who have visited Jyväskylä in the past know what to expect!

MUSIKTERAPI PÅ NÄTET

Organisationer i Sverige

FMS, Förbundet för musikterapi i Sverige,
www.musikterapi.se

RFDM, Riksförbundet diplomerade Musikterapeuter,
www.fmt-metoden.se

Utbildningar i Sverige

KMH, Kungliga Musikhögskolan i Stockholm,
www.kmh.se

Ingesunds musikhögskola,
www.imh.se

Utbildningar i Norden

LDNINGA
NMH, Musikhögskolan i Oslo
<http://www.nmh.no/>

Högskolan i Sogn och Fjordane (Norge)
<http://www.hisf.no/>

Ålborg universitet: Institut för Musik och Musikterapi,
<http://www.musik.aau.dk/>

Organisationer internationellt

Musikterapeuternas Landsklub (Danmark),
www.musikterapi.org

Dansk förbund för musikterapi:
http://www.musikterapi.org/?MTL:Om_foreningen

Voices: A World Forum for Music Therapy,
www.voices.no

Norsk forening for Musikterapi: Interesseorganisation,
<http://www.musikkterapi.no/>

Musikterapiföreningen i Finland,
<http://www.musiikkiterapia.net/>

EMTC, European Music Therapy Confederation,
www.musictherapyworld.net/index.html
WFMT, World federation of Music Therapy,
<http://www.wfmt.info/Musictherapyworld/>

AMTA, American Music Therapy Association,
www.musictherapy.org
APMT, Association of Professional Music Therapists
http://www.emtc-eu.com/country/united_kingdom.htm

AUSMTA, Australian Music Therapy Association,
www.austmta.org.au

BSMT; British Society of music Therapy,
www.bsmt.org

CAMT, Canadian Association for Music Therapy,
www.musictherapyworld.net

Tidskrifter

Nordic Journal of Music Therapy,
<http://njmt.b.uib.no/nordic-journal-of-music-therapy/>

British Journal of Music Therapy,
<http://www.bsmt.org/journal.htm>

Musictherapyworld, e-magazine,
www.musictherapyworld.de

Tidsskriftet NFMT (Norge),
<http://www.musikk.no/>

Bokförlag

Jessica Kingsley Publishers,
www.jkp.com

Barcelona Publishers,
www.barcelonapublishers.com

Musikinstrument

Låta,
www.soundwell.com

Lutfisken,
www.lutfisken.se

Musiklådan,
www.musikladan.nu

Musinova,
<http://www.bunnemusic.com/>

Thomann Cyberstore Sverige,
<http://www.thomann.de/se>

VACATURE NOVEMBER 2011

CREA THERA is looking for 2 music therapists

CREA THERA, a Belgian-Bosnian creative and therapeutic organization is working since 2008 in Srebrenica (Bosnia in Herzegovina). There still exists a heavy psychosocial burden in this hardened society. Fifteen years after the tragic end of civil war many people- children and adult - still are suffering in many ways.

CREA THERA offers creative and therapeutic activities for children, women and men and also started training and coaching project for local co-workers who will continue the creative therapeutic work.

About the job

- Offering creative and therapeutic activities for children and adults in Srebrenica
- Developing a therapeutic climate in the region of Srebrenica
- Developing of music therapy in BiH

Profile

- Qualified music therapist
 - Two years of job-experience is a plus
 - Job supervision and group supervision
 - Understanding and speaking of language is a plus
- Necessary qualities and skills
- Enthusiastic and committed
 - Independent, efficient and stress resistant
 - Awareness of own limits and limitations
 - Good health - Strong self-respect
 - Flexible and resilient - team player

Our offer

- Contribute to an important community-healing project: building-up a sphere of psychosocial and music therapeutic assistance in the local community of children, youngsters, adults, elderly.
- Travelling allowance – board and lodging (expense allowance) if possible
- Volunteers contract (travelling insurance)

Interested?

- Check www.creathera.com
- Send a motivation email with short CV and Photo to tomazz_deleu@hotmail.com (tel.00387-62108270 in Sarajevo)

Fortbildning för FMT-terapeuter

RFDM anordnar en kurs i Eskilstuna den 23-24 i februari 2012. Håll utkik på hemsidan:
www.fmt-metoden.se !

Fortbildning för FMS-medlemmar "Musikterapeuten som entreprenör"

Fortbildning och årsmöte FMS Förbundet för musikterapi i Sverige den 23-24 mars 2012. Håll utkik på hemsidan och mejl: www.musikterapi.se

Innehåll

3	Ordförande har ordet
5	Tony Wigram till minne
7	Rapport från 13:e världskongressen i musikterapi av Sören Oscarsson
9	Rapport från 13:e världskongressen i musikterapi av Solveig Johansson
11	Sammanfattning av en föreläsning från 13:e världskongressen i musikterapi av Zaira Jagudina
17	Musikterapihandledare
18	Workshop Glada Änkan
	Doktorandernas abstrakt:
23	Märthi Bergström- Isacson
23	Ann- Sofie Paulander
25	Anci Sandell
26	Margareta Wärja
27	Introduktion i Korta Musik Resor
28	Rapport och reflektioner från musiktera- pisymposium och fortbildning
31	Rapport från RFDM:s fortbildningshelg i Hallsberg 1-2 oktober
33	NMTC
34	Musikterapil på nätet

